

Cykl szkoleń „Charakterystyka energetyczna budynków” – założenia organizacyjne i programowe

Mariusz Szablowski

Realizowany w lutym i marcu program szkoleniowy, to pierwsza tego typu inicjatywa Krajowej Izby Architektów przeprowadzona w skali ogólnopolskiej. Przedsięwzięcie dostarcza nam cennych informacji, z których samorząd architektów ma możliwość wyciągnięcia wniosków organizacyjnych na przyszłość.

Program szkoleniowy związany z wejściem w życie nowych wymagań dotyczących poszanowania energii w budownictwie, jest także efektem podjętych w 2008 roku prac nad stworzeniem systemu ustawicznego kształcenia zawodowego architektów, którego założenia zostaną zaprezentowane członkom Izby Architektów w połowie roku. W tym kontekście, realizowany właśnie program (w momencie oddania tego tekstu do druku przeprowadzona została pierwsza tura szkoleń) należy traktować jako działanie pilotażowe i eksperymentalne. Pod tym kątem już teraz można ocenić przedsięwzięcie jako bardzo cenne i owocne, ponieważ większość założeń teoretycznych została zweryfikowana w praktyce. Zdobyte doświadczenia pozwolą na lepszą organizację przyszłych programów szkoleniowych. Szczególnie, że był to „skok na głęboką wodę”. Wobec nacisków środowiska, czas przygotowania programu szkoleniowego został ograniczony do tego stopnia, że niezbędna stała się pewna doza improwizacji i ryzyka, aby w ogóle szkolenia udało się uruchomić w lutym.

Zorganizowanie 20 szkoleń w różnych miastach jest stosunkowo złożonym problemem, wymagającym uwzględnienia dużej liczby czynników. Ponieważ Krajowa Izba Architektów nie ma odpowiedniej komórki, która mogłaby skoordynować organizacyjnie taki program (m.in. bieżąca wymiana informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami programu: zespołem ds. szkoleń, wykładowcą, przewodniczącymi i biurami OIA, sponsorami) strona techniczna tego zadania powierzona została firmie Oria Media. W celu rozpowszechnienia informacji wykorzystaliśmy Zawód:Architekt, do którego w styczniu 2009 r. dołączono formularze zgłoszeniowe. Do obowiązków biur OIA należał bezpośredni kontakt ze zgłaszającymi się osobami oraz wynajem sal i obsługi cateringowej w swoim mieście. »

ORGANIZACYJNĄ SKALĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA OBRAZUJE ILOŚĆ I INTENSYWNOŚĆ SZKOLEŃ (2-3 TYGODNIOWO PRZEZ OKRES DWÓCH MIESIĘCY), A TAKŻE LICZBA ICH UCZESTNIKÓW. Z PODSUMOWANIA, JAKIE REDAKCJA Z:A USTALIŁA TUŻ PRZED ODDANIEM „DODATKU SPECJALNEGO” DO DRUKU, WYNIKA, ŻE **W CIĄGU 60 DNI ZE SZKOLEŃ SKORZYSTAŁO PONAD 2100 ARCHITEKTÓW**, CZYLI BLISKO 30 PROCENT CZŁONKÓW IZBY. (PATRZ: TABELA PONIŻEJ)

TABELA 1 ILOŚCIOWE PODSUMOWANIE SZKOLEŃ „CHARAKTERYSTYKA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW”

LP.	OKRĘG	MIASTO	TERMIN	LICZBA ZGŁOSZEŃ	OBECNOŚĆ WG LISTY	FREKWENCJA NA DANYM SZKOLENIU*	LICZBA CZŁONKÓW OIA**	ODSETEK SPOŚRÓD CZŁONKÓW OIA
1	Dolnośląska OIA	WROCŁAW	5 luty	152	123	80,9%	1070	23,3%
		WROCŁAW-2	23 marca	173	126	72,8%		
2	Kujawsko-Pomorska OIA	BYDGOSZCZ	3 marca	150	termin przełożono		207	-
3	Lubelska OIA	LUBLIN	16 marca	129	123	95,3%	174	70,7%
4	Lubuska OIA	nie organizowano		-	-	-	123	-
5	Łódzka OIA	ŁÓDŹ	25 marca	46	46	100%	512	9,0%
6	Małopolska OIA	KRAKÓW	11 marca	220	180	81,8%	1269	22,9%
		KRAKÓW-2	27 marca	110	111	100,9%		
7	Mazowiecka OIA	WARSZAWA	2 luty	150	126	84,0%	1726	12,5%
		WARSZAWA-2	18 marca	260	89	34,2%		
8	Opolska OIA	OPOLE	11 luty	82	79	96,3%	141	56,0%
9	Podkarpacka	RZESZÓW	13 marca	87	96	110,3%	232	41,4%
10	Podlaska OIA	BIALYSTOK	19 luty	50	59	118,0%	259	22,8%
11	Pomorska OIA	GDĄSK	16 luty	218	188	86,2%	807	23,3%
12	Śląska OIA	KATOWICE	12 luty	80	80	100,0%	1132	14,0%
		KATOWICE-2	27 luty	80	78	97,5%		
13	Świętokrzyska OIA	KIELCE	9 marca	70	81	115,7%	137	59,1%
14	Warmińsko-Mazurska OIA	OLSZTYN	20 marca	72	67	93,1%	168	39,9%
15	Wielkopolska OIA	POZNAŃ	25 luty	250	235	94,0%	618	38,0%
16	Zachodniopomorska OIA	SZCZECIN	5 marca	250	205	82,0%	489	51,3%
		KOSZALIN	6 marca	50	46	92,0%		
PODSUMOWANIE				2679	2138	79,8%	9064	29,6%

* Wskaźnik „frekwencja” należy traktować jako przybliżony. Na szkolenia nie docierały wszystkie osoby wpisane na listę rezerwacyjną, a z drugiej strony pojawiały się osoby nie wpisane na listę. Ponadto nie wszyscy obecni rejestrowali się przed wejściem na salę.

** Liczba członków Izby Architektów na podstawie danych dystrybucyjnych Z:A ze stycznia 2009 r.

» Praktyka pokazała, że jednym z trudniejszych zadań jest planowanie frekwencji na szkoleniu. W kilku okręgowych izbach w ostatniej chwili zachodziła konieczność zmiany sali na większą, a nawet podziału szkolenia na dwie tury. Organizatorzy szkoleń stanęli przed jeszcze jednym niespodziewanym wyzwaniem. Architekci stosunkowo niefrasobliwie podeszli do procedury zgłaszania swojego udziału w szkoleniu, wiele osób pomimo wcześniejszej rejestracji, w ogóle nie przybywało, a w to miejsce przychodziły osoby, które takiej rejestracji nie dokonały. Podczas niektórych szkoleń było zbyt ciasno, ale bywały też przypadki wynajęcia zbyt dużej sali, co wiązało się z niepotrzebnymi wyższymi kosztami. „Rekord w tej konkurencji” został pobity w Warszawie, gdzie podczas drugiego szkolenia z zapisanych 283 osób przybyło tylko 89. Na szczęście w pozostałych przypadkach odchylenia nie były tak drastyczne.

W jednym z miast dobra organizacja nie ustrzegła przed niepowodzeniem – szkolenie w Bydgoszczy zostało w przeddzień odwołane z powodu nagłej choroby wykładowcy. Także i to stanowi nauczkę, aby w przyszłości przygotowywać plany awaryjne.

Sposób finansowania programu szkoleniowego dotyka znacznie szerszego zagadnienia. Obecnie Izba Architektów nie posiada systemowego rozwiązania, przy czym jedno jest pewne: nie ma wystarczających środków na prowadzenie odpowiedniej liczby szkoleń tak, aby każdy architekt mógł przynajmniej kilka razy w roku uczestniczyć w szkoleniu bezpłatnie.

Dyskusja nad strukturą budżetu, sposobem zewnętrznego pozyskiwania środków na szkolenia, odpłatnością (zapewne częściową), jest jeszcze przed naszym samorządem. W tym przypadku przyjęte zostało założenie sfinansowania programu szkoleniowego przez sponsorów związanych z branżą budowlaną. Jak powiedział Milton Friedman: „nie ma darmowych lunchów”, więc za finansowanie sponsorzy oczekują czegoś w zamian. Przyjęcie wpłat sponsorów wiąże się z dylematem proporcji przekazu merytorycznego i reklamowego. Nie jest to łatwe do pogodzenia, w szczególności przy wielogodzinnym, intensywnym szkoleniu.

Na marginesie trzeba wspomnieć, że czas cyklu szkoleń zbiegł się z falą kryzysu gospodar-

TABELA 2 WSTĘPNA OCENA JAKOŚCIOWA	
KRYTERIUM	ŚREDNIA OCENA
W jakim stopniu szkolenie spełniło twoje oczekiwania?	
Dobór tematyki zajęć	4,19
Metody prowadzenia zajęć	4,12
Poziom merytoryczny	4,10
Przydatność w praktyce	3,77
Jakość materiałów szkol.	3,45
Jak oceniasz kompetencje prowadzących?	
Mgr inż. Jerzy żurawski	4,61
Sponsorzy	3,77
Jak oceniasz współpracę prowadzących z uczestnikami?	
Mgr inż. Jerzy żurawski	4,44
Sponsorzy	3,24
Jak oceniasz atrakcyjność przekazu wiedzy?	
Mgr inż. Jerzy żurawski	4,32
Sponsorzy	3,24
* Ocena wstępna, orientacyjna. Skala ocen: 1-5. Uwzględniono dane z 5 szkoleń: w DS OIA (2 terminy), MA OIA (1 z 2 terminów), PD OIA i WP OIA. Oceny sponsorów uśredniono i podano jako łączną.	

czego, co miało ogromny wpływ na nastawienie firm sponsorujących i drastyczne cięcia ich budżetów marketingowych.

Program szkolenia był intensywny, ponieważ podjęta została próba przedstawienia całości zagadnień podczas jednego dnia. Pierwotnym założeniem był podział materiału na część teoretyczną, prowadzoną jednego dnia, i część praktyczną następnego dnia. Wtedy drugi etap byłby dedykowany tylko dla architektów planujących samodzielne sporządzanie świadectw energetycznych. Jednakże przeważał argument, że architekci niechętnie poświęcą aż dwa dni robocze na to zagadnienie, tym bardziej, że niemały procent z nich musi dojechać wiele kilometrów do miejsca szkolenia.

Trudno jednoznacznie ocenić praktyczny skutek takiego założenia „szkolenia w pigułce”. Należy brać pod uwagę, że niektórzy architekci byli prymusami z przedmiotu „fizyka budowli”, a inni być może z trudem je zaliczyli. Część architektów skończyła studia kilka lat temu, inni trochę dawniej. W salach szkoleniowych dało się zauważyć spore zróżnicowanie słuchaczy w przygotowaniu teoretycznym do obliczeń energetycznych, program z założenia został dostosowany do poziomu

średniego. Uczestnik pojedynczego szkolenia nie może tego ocenić, ale wykładowca stale ulepszał treści programowe dostosowując je do potrzeb słuchaczy. W tym przypadku „ostatni byli pierwszymi”, ponieważ za cierpliwość zostali nagrodzeni dopracowanymi szkoleniami.

Oceniając szkolenie wypada odnieść się do procedury wyboru partnera szkoleniowego: Dolnośląskiej Agencji Energii i Środowiska. Wyboru dokonała Krajowa Rada Izby Architektów na podstawie rekomendacji zespołu do spraw organizacji szkolenia (Michał Buszek, Sebastian Osowski, Mariusz Szablowski, Tomasz Tomaszewski). Oferty szkoleń, które napłynęły do IA, zostały ocenione, a następnie zweryfikowane w praktyce. Członkowie zespołu wysoko ocenili kompetencje merytoryczne i dydaktyczne Jerzego Żurawskiego podczas szkolenia dla innej grupy zawodowej. Zespół docenił połączenie wiedzy z pasją i życzliwością dla słuchaczy. Dodatkowym argumentem był fakt, że inżynier Żurawski jest współautorem kilku programów komputerowych, w tym także programów dystrybuowanych przez konkurencyjne firmy pod inną nazwą handlową. Fakt ten dawał podstawę do oceny wiedzy prowadzącego na temat metod komputerowego wspomaganie oceny energetycznej budynków. Wprawdzie istniały obawy, czy nie zostanie to odebrane przez uczestników szkoleń jako rekomendacja Izby Architektów dla konkretnego produktu, ale argument merytoryczny miał większą wagę. W końcu każdy architekt sam podejmuje decyzję rynkową, która wymaga analizy konkurencyjnych produktów.

Wybór partnera szkoleniowego okazał się słuszny. Poszczególne szkolenia zostały ocenione przez uczestników przy pomocy kwestionariuszy, niestety większość z nich jeszcze nie jest podsumowana. Wyniki z kilku okręgowych izb pokazują bardzo wysokie oceny prowadzącego i nieco niższe prelegentów tematów powierzonych sponsorom. Część uczestników zgłaszała indywidualne uwagi, które zostaną uwzględnione przy organizacji kolejnych szkoleń. Jednakże, jak bywa w takich przypadkach, nie ma możliwości uwzględnienia wszystkich oczekiwań jednocześnie, na przykład, że szkolenie jest za długie i za mało szczegółowe. Fakt ten nie zwalnia jednak organizatorów od ciągłego poszukiwania złotego środka. Po opracowaniu ankiet, statystyki zostaną zaprezentowane i omówione na łamach **Z:A**.

Uzupełnieniem programu szkoleniowego są materiały edukacyjne zamieszczone na stronie internetowej www.cieplej.pl oraz niniejszy specjalny dodatek do wydania „Zawód:Architekt” wraz z płytą CD „Kompendium wiedzy”. ■

Mariusz Szablowski
szablowski@post.pl

członek zespołu ds. szkolenia,
Mazowiecka Okręgowa Izba
Architektów